Gegevens opvraging

Ordernummer:	O2026-1257204	Datum opzoeking:	27/10/2026
Referentienummer:	TESSENDERLO/Zavelberg 1A	Zoekdata:	71364E2608/00A000
Perceel:	71364E2608/00A000		

Resultaat opvraging perceel gelegen in Tessenderlo-Ham afdeling TESSENDERLO-HAM 4 AFD, sectie E met perceelnummer 2608/00A000 [71364E2608/00A000]

Informatievraag: Beschermd onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is geen beschermd onroerend erfgoed

Legende

Cultuurhistorische landschappen
Archeologische sites
Stads- en dorpsgezichten
Monumenten
Overgangszones

Informatievraag: Vastgestelde inventaris onroerend erfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in een vastgestelde inventaris

Legende

Landschapsatlas
Landschapelijk erfgoed
Archeologische zones
Bouwkundig erfgoed

Informatievraag: Erfgoedlandschap (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in het erfgoedlandschap

Legende

Landschapelijk erfgoed

Informatievraag: Unesco werelderfgoed (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed is niet opgenomen in de Unesco Werelderfgoedlijst

Legende

Bufferzones
Kernzones

Informatievraag: Gebieden geen archeologie (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend erfgoed is niet opgenomen in gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt

Legende

Gewestelijk
Gemeentelijk

Informatievraag: Erfgoed plannen (Met juridische gevolgen)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen erfgoed plannen

Legende

Beheersplannen
Onroerenderfgoedrichtplannen

Informatievraag: Wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

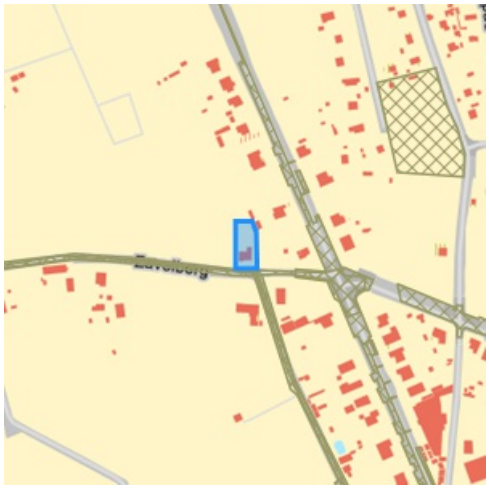
- **Abdij en bos van Averbode en Gerhagen**: Landschappelijk (detail zie bijlage)

Legende

Archeologische erfgoed elementen
Archeologische erfgoed gehelen
Bouwkundig erfgoed elementen
Landschappelijk erfgoed elementen
Landschappelijk erfgoed gehelen

Informatievraag: Archeologienota's (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen goedgekeurde archeologienota's

Legende

Archeologienota's

Informatievraag: Eindverslag archeologie (Aanvullend overzicht)

Indicatieve kaartweergave

Resultaat

- Het onroerend goed heeft geen eindverslagen van archeologisch onderzoek

Legende

Eindverslag archeologie

Welke informatie kan u terugvinden in dit uittreksel?

Beschermd onroerend erfgoed

De minister bevoegd voor onroerend erfgoed kan een goed beschermen als het door de erfgoedwaarden van algemeen belang is. Het moet minimaal in de staat blijven waarin het zich bevond op het moment van de bescherming.

Is het onroerend goed beschermd, dan gelden er verschillende specifieke juridische (per monument, stads- of dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap) gevolgen om het behoud ervan te garanderen. Bovendien kan je beroep doen op verschillende vormen van financiële ondersteuning.

Er zijn vier mogelijke vormen van bescherming: een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap, een beschermd stads- of dorpsgezicht en een beschermde archeologische site. Binnen elk van deze statuten is het mogelijk om een overgangszone in te stellen. Zo'n zone ondersteunt de erfgoedwaarden van het beschermde goed.

Vastgesteld onroerend erfgoed

De vaststelling van een inventaris is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid kan inzetten om onroerend erfgoed te behouden. Hiermee bevestigt de bevoegde minister dat alle erfgoeditems op een vastgestelde lijst erfgoedwaarde bezitten en nog altijd bewaard zijn. Bij een vastgesteld item moet de overheid, eigenaar of beheerder rekening houden met rechtsgevolgen. De rechtsgevolgen zijn minder uitgebreid dan bij een beschermd erfgoed. Bovendien gelden voor alle vastgesteld bouwkundig en landschappelijk erfgoed in Vlaanderen eenzelfde set rechtsgevolgen.

Het onroerenderfgoeddecreet voorziet bevoegdheid voor steden en gemeenten voor het inventariseren van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De Vlaamse overheid inventariseert het archeologisch erfgoed, varend erfgoed en de landschappelijke gehelen (Landschapsatlas).

Erfgoedlandschap

Anders dan bij een bescherming of vaststelling van een onroerend goed verloopt de procedure van een erfgoedlandschap via de regelgeving Ruimtelijke Ordening. Als er voor een gebied een RUP wordt opgemaakt, kan de plannende overheid (gemeente, provincie of Vlaanderen) ervoor kiezen om hier ook een erfgoedlandschap in af te bakenen. Zo kunnen er stedenbouwkundige voorschriften gekoppeld worden aan het erfgoedlandschap waarmee ingezet wordt op erfgoedzorg. Wordt je goed erfgoedlandschap, moet je rekening houden met zorgplicht.

Unesco werelderfgoed

De Werelderfgoedconventie van 1972 betracht cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, te bewaren en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten hebben deze Conventie ondertekend. België is sinds 1996 ook partij bij het Werelderfgoedverdrag. Zowel cultureel als natuurlijk erfgoed, als erfgoed dat daarvan een gecombineerde vorm is, kan voor de Werelderfgoedlijst worden voorgedragen. Vlaanderen telt momenteel zeven beschermingen op de Werelderfgoedlijst: een serie van 13 begijnhoven en van 26 belforten, het atelier Plantin-Moretus, de woning Giuette, de volledige Brugse binnenstad, het Zoniënwoud, de Wortel-Kolonie en begraafplaatsen en herdenkingssites van WO I.

Gebieden geen archeologie

De kaart wordt sinds 2016 periodiek vastgesteld door het agentschap. Op die manier kunnen percelen of gebieden die beantwoorden aan de criteria voor opname op korte termijn op de kaart opgenomen worden. Dit geeft bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars met plannen voor dergelijke percelen de mogelijkheid om vrijgesteld te worden van een archeologisch vooronderzoek, zonder vertraging en bijkomende kosten.

Plannen

Een goedgekeurd beheersplan legt geen actieve verplichtingen op. Het is en blijft een geconcretiseerde beheersvisie voor een erfgoedsite. Toch heeft het document in zekere mate een 'dwingend' kader waarbinnen je moet blijven: als je werken wil uitvoeren, moeten ze stroken met de beheersdoelstellingen uit het beheersplan. Zijn de beheersdoelstellingen niet meer passend, dan kan je een aanpassing van het beheersplan aanvragen of een nieuw beheersplan opmaken. De geldigheidsduur van een plan is 24 jaar. In bepaalde gevallen heb je een goedgekeurd beheersplan nodig om een erfgoedpremie aan te vragen.

Geïnventariseerd wetenschappelijk onroerend erfgoed
Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft de expliciete opdracht om al het waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen te inventariseren. Door de jaren heen zijn er meerdere wetenschappelijke inventarissen opgemaakt over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed.

Geïnventariseerd onroerend erfgoed is opgenomen in een wetenschappelijke inventaris. Zo'n opname heeft geen rechtsgevolgen. Het goed wordt enkel beschreven en gedocumenteerd.

Archeologienota's en nota's
Een bouwheer is in bepaalde gevallen verplicht om een archeologienota toe te voegen aan een vergunningsaanvraag. Hij stelt daarvoor een erkend archeoloog aan om een archeologisch vooronderzoek uit te voeren en een archeologienota op te stellen. Of je verplicht bent een archeologienota toe te voegen aan je vergunningsaanvraag is onder meer afhankelijk van: oppervlakte perceel en bodemingreep, ruimtelijke bestemming van perceel en of het terrein zich situeert in een beschermde archeologische site, in een vastgestelde archeologische zone of in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

Eindverslag archeologisch onderzoek
Bij bouw- of verkavelingsprojecten maakt een erkend archeoloog verschillende verslagen op om archeologisch erfgoed te documenteren. De bouwheer moet aangeven of er archeologisch erfgoed op het terrein wordt verwacht en hoe hiermee zal worden omgegaan. Een vooronderzoek resulteert in een archeologienota of een nota bij een uitgesteld vooronderzoek. Als uit het vooronderzoek blijkt dat een archeologische site verder onderzocht moet worden, volgt een opgraving, uitgevoerd door een erkend archeoloog. Binnen twee maanden na het veldwerk maakt de archeoloog een archeologierapport met voorlopige bevindingen, dat aantoont dat het werk op het terrein is voltooid en de bouwwerkzaamheden kunnen beginnen. Het definitieve eindverslag, met alle onderzoeksresultaten, wordt binnen twee jaar na de opgraving bezorgd.

Wetgeving
Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014 (Belgisch Staatsblad 17 oktober 2013 en 15 april 2014). Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Meer info
www.onroerenderfgoed.be

Bron vastgoedinfo

Deze opvraging bevat overheidsinformatie verkregen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, Koning Albert-II-Laan 19, bus 5, 1210 Brussel en Digitaal Vlaanderen, Havenlaan 88, 1000 Brussel wat betreft het Grootschalig Referentie Bestand Vlaanderen (GRB).

Bijlage

Informatieaanvraag Onroerend erfgoed

(Referentienummer: TESSENDERLO/Zavelberg 1A)

Resultaat opvraging perceel gelegen in Tessenderlo-Ham afdeling TESSENDERLO-HAM 4 AFD, sectie E met perceelnummer 2608/00A000 [71364E2608/00A000]

Wetenschappelijke inventaris

Abdij en bos van Averbode en Gerhagen

Beknopte karakterisering

Typologies abdijen, naaldbossen, heiden, restheuvels, landduinen, stervormige ontginningspatronen

Beschrijving

De abdij van Averbode ligt op het grondgebied van drie gemeenten en provincies: Scherpenheuvel-Zichem (Vlaams-Brabant), Tessenderlo (Limburg) en Laakdal (Antwerpen). Reeds in de middeleeuwen lag de abdij op de grens van twee vorstendommen: het hertogdom Brabant en het graafschap Loon (in de 14de eeuw opgeslorpt door het prinsbisdom Luik).

De omgeving wordt voornamelijk gekenmerkt door Diestiaan-zandsteenheuvels, uitgestrekte bossen, heiderelicten en landduinen. De getuigenheuvels liggen hier als uitlopers van het Hageland, op de overgang naar de Kempen. Het zijn de overblijfselen van het oorspronkelijk massief van het tertiair, die zich hebben kunnen handhaven door een beschermende laag. Verantwoordelijk hiervoor is het in de ondergrond aanwezige, ijzerhoudende glauconiet, dat in een vroeger (sub)tropisch, marien milieu ontstaan is. Het verweringsproduct van glauconiet is limoniet en heeft de eigenschap om zandkorrels aan mekaar te kitten, zodat een hard stenig grof zand ontstaat. Weer en wind hebben minder invloed op de heuvels. De ondergrond werd bedekt door geel zand, hier en daar met wat leem vermengd. Zo komen zowel zuivere zandbodems als lemige zandbodems en zandleembodems voor.

De abdij speelde een zeer belangrijke rol bij de ontginning en ondersteuning van de landbouw en veeteelt in de omgeving. Gesticht in 1134-35 kende zij een grote bloeitijd en belangrijke uitbreidingen gedurende de 14de zowel als de 17-18de eeuw. Zij was één van de pioniers om de aanvankelijke loofbossen en heide om te vormen naar naaldbossen. De aanvang daarvan had reeds in de 18de eeuw plaats, in het algemeen veel vroeger dan in de rest van de Kempen. De abdij overleefde de Franse revolutie, zij het met een onderbreking van 40 jaar, en is nog steeds een belangrijk klooster. Zij vervult onder andere functies op gebied van bezinning, cultuur en pastoraal. Sinds haar ontstaan wordt zij bewoond door kloosterlingen van de orde der norbertijnen of premonstratenzers, in de streek ook witheren genoemd. De barokke abdijkerk, het gotische poortgebouw in diestiaanzandsteen en de overige gebouwen die werden opgetrokken in rode en afwisselend witte baksteen, vormen een schilderachtig geheel in de bosrijke omgeving. Naast de weg in de richting van Veerle ligt het kloosterkerkhof met de graven van de Vlaamse schrijvers Ernest Claes en Armand Boni. Ten zuiden ligt het Mariapark met de grot van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes. Kerk en voorplein zijn voor het publiek toegankelijk. De huidige kerk is de derde reeds sedert het ontstaan van de abdij en domineert met zijn grote voorgevel het voorplein. Daarrond staat ten noorden het abtskwartier in Franse klassieke stijl en ten zuiden het provisorenhuis (Vlaamse renaissance). De ingangspoort is het oudste gebouw van de huidige abdij en stamt uit de 14de eeuw. In die tijd werd in het hele Hageland de roestbruine zandsteen gebruikt voor het oprichten van kerken en openbare gebouwen. Het voormalige koetshuis biedt onderdak aan de boekhandel De Drie Provinciën. Op de gevel van de paardestallen prijken de drie wapenschilden. Buiten de afsluitmuur aan de westzijde van het kerkplein, met ijzeren poorten, liggen rond een boomgaard en tuinen de oude en naar beneden toe ook recentere dienstgebouwen. Behalve het heem Thagaste zijn er

ook de drukkerij en uitgeverijen gevestigd, gerenommeerd om hun boeken en jeugdtijdschriften. Daar ligt ook het washuis met verderop een vijver. Geheel westelijk geeft de Pikkelpoort in de achterste ommuring toegang tot de abdijhoeve en de bossen.

De omgeving van de abdij is de laatste eeuwen weinig gewijzigd. Opvallend is het min of meer straalvormige patroon van paden en wegen dat de centrale abdij verbindt met de omliggende dorpen, hoeves en kapellen. De bossen zijn door hun uitgestrektheid uniek voor deze regio. In de lager gelegen delen ten noordwesten van het Averbodebos werden bospercelen omgezet in akkers of weiden en zijn de randen van het gebied minder gaaf, doordat er verspreide bebouwing voorkomt. Hier vloeit ook de Heideloop. Reeds eind 18de eeuw kwamen er minder bossen voor. De oostelijk gelegen Averbodeheide was toen deels naaldbos, deels heide die nadien nog bebost werd. Van het tiental vijvers zijn er heel wat drooggelegd na midden 19de eeuw. Het zuidoostelijk gedeelte is inmiddels aangetast door recreatie-infrastructuur en verkavelingen. De dreven die vanaf de abdijpoort daarheen voeren, hebben erg te lijden onder de hoge recreatiedruk. De invloed van de abdij was ook voelbaar in het oostelijk aangrenzende Gerhagen, waar zij reeds in 1160 een hoeve bezat. Tot de 19de eeuw werd het gebied rond Gerhagen ingenomen door heide, gevolgd door bebossingen met naaldhout. Het is zo goed als volledig bedekt met een dikke laag zuiver zand (zavel). In perioden met weinig begroeiing zorgde de wind voor heel wat verstuiving en creëerde een reliëf met landduinen en laagten. De Zandberg, waarop de uitkijktoren staat, is het restant van een grote duin; het ven Pinnekensweier is in één van de laagten ontstaan. Het gebied bevindt zich in een wig gevormd door een aantal getuigenheuvels en is daardoor een typisch brongebied, thans in gebruik als waterwingebied. Het overtollige water vloeit af via de Gerhagenloop, omgeven door een half-open landschap van graslanden met bomenrijen, dreven, houtkanten en enkele vijvers, zoals ook het gebied ten noorden. Ten oosten ligt de aanzet van de Nachtegaalbossen en de site van de Gerhagenschans. In het zuiden is de Houterenberg dominerend en vinden we een kleinschaliger gebied van op de top historisch stabiele naald- en loofbossen, struwelen, heiderelicten, stuifzanden, holle wegen en plaggenbodems op voormalige akkers. Behalve de restanten van een bakstenen Oude Molen aan de Houterenberg is er op de Molenberg in Achterheide een gelijknamige, houten windmolen van het bovenkruiertype.

Omvat de aanduiding als

- **Abdijstraat (Scherpenheuvel-Zichem)** De bescherming betreft het Mariapark bij de abdij van Averbode, bestaande uit een 3,35 ha groot park met slingerende paden en in cementrustiek vormgegeven bidstaties.
- **Abdijstraat (Scherpenheuvel-Zichem)** De bescherming betreft het Mariapark bij de abdij van Averbode, bestaande uit een 3,35 ha groot park met slingerende paden en in cementrustiek vormgegeven bidstaties.

Is deel van

- **Herselt, Ramsel (Herselt)**
- **Eindhout, Varendonk, Veerle, Vorst (Laakdal)**
- **Averbode, Messelbroek, Scherpenheuvel, Testelt, Zichem (Scherpenheuvel-Zichem)**
- **Tessenderlo (Tessenderlo-Ham)**

Meer info

- https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135068